

Joc de pistes pel barri

Presentació

Es tracta d'un joc de pistes pel barri sobre educació viària que parteix prèviament del treball de 3 pel·lícules *Dilemes de mobilitat segura* del Servei Català de Trànsit. Per tal de fer el joc ben viu haurem de comptar amb la col·laboració de veïns i botiguers.

És una bona activitat per treballar els continguts de la proposta educativa, ja que es desenvolupa al barri, on els nois i noies poden conèixer el seu entorn proper i les normes de seguretat viària, així com relacionar-se amb els veïns i desenvolupar actituds de respecte.

Objectius

1. Conèixer les normes de seguretat viària i les senyals de trànsit.
2. Reflexionar sobre les conductes que comporten risc en una situació relacionada amb el trànsit.
3. Prendre decisions de forma autònoma i responsable, fent front a situacions de pressió de grup i potenciant l'empatia i assertivitat.

Desenvolupament de l'activitat

Dilemes de mobilitat segura: Visionarem els tres curts que portaran a un debat, en el qual els nois i noies hauran de prendre decisions sobre què farien en el lloc dels protagonistes: *El reptre*, *Maleïda pilota*, *La sortida en bicicleta*.

Primer hauran de posicionar-se i, a continuació, es faran petits grups de discussió per contrastar els seus arguments. Es comparteixen els arguments amb els companys i l'educador modera la discussió posterior sobre possibles alternatives.

Preparació del joc: Dividim el grup en dos equips: els traçadors i els rastrejadors. Els primers han de planificar el recorregut, les pistes i les proves que aniran deixant als altres. Cada pista ha de conduir a una prova d'educació viària que cal superar. A cada punt on hi ha una prova, es troba la pista per anar al següent. Mentre els traçadors planifiquen, els rastrejadors preparen, per a la cloenda, un joc dramàtic sobre els personatges que surten als curts.

Realització del joc: L'equip dels traçadors sortirà primer i anirà deixant pistes a diferents punts del barri com: la fleca, la biblioteca, el quiosc, una parada del mercat... comptant amb la col·laboració dels veïns i dels botiguers. L'equip dels rastrejadors surt 20 minuts més tard, i la seva finalitat és descobrir les pistes i resoldre les proves que comporten.

Cloenda: Acabat el joc de pistes, l'equip dels rastrejadors dinamitza el joc dramàtic i tots plegats valoren la tarda.

Més informació a continuació

Dilemes de Mobilitat Segura

Mitjançant els dilemes, els nois i noies han de percebre la influència del grup en les conductes viàries.

Els curts presenten diferents situacions en les que alguns nois i noies se senten pressionats per alguns companys. Aquesta situació condiciona la seva conducta i influencia en el tipus de decisions que s'acabin prenent.

Per tal de treballar aquests dilemes, podem visionar els curts, un per un, i fer la dinàmica tot just després d'haver vist cada vídeo.

El monitor proposarà les dues opcions possibles. Treballarem per grups segons la opció escollida i després compartirem les raons per les quals cadascú ha pres una o altra decisió.

Durant el debat, els nois i noies poden canviar de bàndol si canvien la seva opció. Sobretot, és important que el monitor sigui neutral i deixi obert el dilema en acabar la sessió.

Continguts dels curts

El repte

A la sortida de l'escola, els nens repton l'Anna a anar al poble del costat en bicicleta. L'Anna està acostumada a anar en bicicleta pel poble, però anar-hi per la carretera és perillós. La seva mare li ho ha explicat altres vegades, mentre van en cotxe al poble del costat. Per això l'Anna sap que és molt arriscat anar per la carretera a peu i en bicicleta.

El Marc, un dels nens, ha anat en bicicleta fins a la gasolinera i ella, per no quedar malament, els ha dit que també pot fer-ho. L'esperaran a la sortida del poble per comprovar-ho, però... què farà l'Anna? S'hi presentarà i correrà el risc de tenir un accident, o bé, passarà de les pressions i del repte que li ha posat el Marc?

Maleïda pilota

Un grup de nens juga a futbol. Un d'ells, en Pere, xuta i la pilota va a parar a l'altra banda d'una carretera amb molt de trànsit. Què fa? D'una banda, la pilota és seva. A més, travessar la carretera és perillós i el seu pare li ho té prohibit. Però, d'altra banda, encara que ell sigui el propietari de la pilota, els seus amics hi tenen molt a dir perquè van ajuntar diners i la hi van regalar el dia del seu aniversari. A més, ha estat ell qui ha xutat. Per això, alguns nens esperen que vagi a buscar-la.

Els seus amics i la seva germana, que també és allà, opinen en un sentit o un altre, i en Pere sent que el pressionen, els uns perquè vagi a buscar la pilota i els altres perquè no ho faci.

Activitat

La sortida amb bicicleta

En David fa una sortida amb el casal. Van amb bicicleta. No pot quedar malament davant dels altres, sobretot davant del Roger, que es riu d'ell. De mica en mica, en David es queda enrere. Tots van més ràpid i ell és l'últim del grup. Els companys passen una cruïlla mentre el semàfor és verd. Quan ell hi arriba, el llum es posa vermell. És l'últim i es troba sol davant del semàfor. Què fa? Se salta el semàfor o passa del que diguin els altres, sobretot el Roger?

El joc de pistes

Mentre els rastrejadors preparin el joc dramàtic, els traçadors planificaran el recorregut, prepararan les pistes i les proves i les aniran deixant a cada indret del barri que hagin escollit.

En tornar a l'esplai els traçadors entregaran la primera pista als rastrejadors, per arribar al primer control. A cada control els rastrejadors es trobaran amb la persona responsable d'entregar la prova i la pista, que serà una persona de confiança del barri que hagi acceptat col·laborar amb nosaltres, prèviament.

En tot moment, tant els traçadors com els rastrejadors aniran acompanyats per un monitor que en tots dos casos estarà al cas de la manera de comportar-se i anar pel carrer dels nois i noies.

A més a més, en el cas dels traçadors, el monitor donarà un cop de mà als joves a l'hora de preparar el joc i d'entregar les pistes i les proves als respon-

sables dels controls; i en el cas dels rastrejadors, el monitor serà la persona que vigili que la prova està ben feta.

Exemple de pistes i proves:

Pista 1: L'ingredient que trobem en major quantitat a aquest establiment és la farina.

Control 1: Fleca.

Prova 1: Quins obstacles pels vianants podeu observar des de la porta de la fleca? Un cop hagueu encertat la resposta, el forner us entregará la pista 2.

Camineu per parelles, un amb els ulls tancats i l'altre amb els ulls oberts, guiant la parella fins el següent control, per reflexionar sobre la incomoditat que suposen algunes barreres arquitectòniques que generem quan aparcuem malament els cotxes, deixem mobles mal posats a la vorera, etc.

Pista 2: Hi podem fer consultes, cercar informació, fer préstecs...

Control 2: Biblioteca.

Prova 2: Des d'aquest fins al següent control, fixeu-vos en quatre llocs de la via pública que us semblen positius, que estiguin ben senyalitzats, i en quatre llocs que us sembli que estan en mal estat. O bé, identifiqueu comportaments correctes i incorrectes dels diferents vianants i conductors del carrer. Fotografieu tots aquests llocs i comportaments que trobeu.

Pista 3: Quin és el titular del dia?

Control 3: Quiosc.

Prova 3: Quantes senyals d'obligació i quantes de prohibició hi ha des del quiosc fins el següent control? Al sobre trobareu unes quantes multes que podreu posar a les persones que no compleixin amb aquestes obligacions i uns quants premis que podreu donar a les persones que sí que ho facin.

Pista 4: Se n'han de menjar 5 al dia, quantes n'heu menjat durant el dia d'avui? Al següent control en trobareu.

Control 4: Parada de fruites i verdures del mercat.

Prova 4: Els voltants del mercat, (passos de viants, senyals de càrrega i descàrrega, accessos al mercat...) estan ben senyalitzats? És difícil arribar-hi? Ajudeu les persones que ho necessitin, a creuar el carrer o accedir-hi.

Pista 5: Tots els nens i nenes del barri hi van cada dia.

Control 5: Escola.

Prova 5: En sortir de l'escola, a quin lloc jugaríeu? Cerqueu els llocs propers a l'escola adients per jugar amb seguretat.

Pista 6: Algunes tardes, en sortir de l'escola, hi anem a aprendre més coses mentre fem jocs, tallers i ens divertim amb altres nois i noies.

Control 6: Esplai

Prova 6: Penseu un eslògan per un anunci de Trànsit, relacionat amb la mobilitat segura.

El joc dramàtic

Mentre els traçadors preparin el joc de pistes, l'altre equip visionarà el curt que s'hagi triat per a dramatitzar.

Repartim personatges

Si al curt no surten tants nois i noies com hi ha a l'equip, podem inventar més personatges: amics d'algun protagonista que facin pinya per impressionar els altres; algun noi o noia que es desmarqui de la situació; un altre que en principi és amic dels més "valents" però decideixi no fer-los costat i cridar-los l'atenció per la seva actitud; alguna persona que faci costat al jove pressionat...

Treball individual

Els nois dedicaran uns minuts a pensar en la situació que han visionat. Serà un moment personal i de molta importància, ja que servirà per revisar mentalment el curt, reflexionar sobre les diferents actituds observades i posicionar-se cap a una o altra banda.

Activitat

Dramatització

En finalitzar el joc de pistes ens reunirem tots a l'esplai. L'equip dels traçadors seran els espectadors.

Un dels joves de l'equip dels rastrejadors, que haurà preparat la dramatització prèviament, iniciarà la conversa. Poc a poc s'hi aniran afegint els demés. La situació anirà prenent forma. És important distribuir bé l'espai, que tots i totes es vegin bé les cares i que la comunicació no verbal també hi tingui cabuda en la dramatització (gests, moviments...).

Els espectadors han d'estar atents en tot moment, observant la dramatització i fixant-se en les reaccions de cadascú.

Valoració

Al final del joc, les persones que hagin desenvolupat el joc dramàtic podran comentar com s'han sentit i els espectadors podran fer comentaris sobre els diferents rols detectats. Tant uns com altres tindran l'oportunitat de reflexionar entorn com ens influeixen els altres en la nostra presa de decisions i en quin grau les nostres decisions estan influenciades pels demés.

Pistes per a l'avaluació

- Els nois i noies han après a valorar l'actitud que les persones tenen al carrer? Són capaços de donar un bon exemple a partir del seu propi comportament i manera d'estar? Coneixen la importància de prendre decisions autònomament, tenint en compte els riscos viaris?
- L'activitat ha permès desenvolupar actituds de respecte vers les conductes viàries?
- L'activitat ha resultat idònia pel treball de la reflexió, la discussió, la presa de consciència i de decisions?
- Els materials del Servei Català de Trànsit ha ajudat a conscienciar els nois i noies vers la mobilitat segura?
- Els monitors i les monitores ha donat el recolzament adequat en el moment de la discussió i el debat?

